

Tulevaisuusvaliokunnalle
Asia: E 58/2023 vp
Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029
Asiantuntijalausunto
P2X Solutions
11.03.2024

Yhteenveto: Suomen puhtaan siirtymän potentiaali saavutetaan vain systemaattisen EU-vaikuttamisen avulla

- **Suomen avaintavoitteena tulee olla puhtaan teknologian investointien mahdollistaminen.**
- **Suomella on lukuisia kilpailukykytekijöitä puhtaan siirtymän hankkeiden houkuttelemiseksi** kuten vahva sähköverkko, eurooppalaisittain halpa sähkön hinta, joka pohjautuu pitkälti uusiutuvan energian laajamittaiseen tuotannon kasvattamiseen, biogeenisen hiilidioksidin saatavuus, puhdas vesi sekä huipputason teknologiaosaaminen.
- **Suomen tulee tarttua puhtaan energian tarjoamiin mahdollisuuksiin entistä laajemmin ja kasvaa EU:n uusien innovatiivisten avausten kotimaaksi. Tämä edellyttää erittäin tavoitteellista ja laaja-alaista EU-vaikuttamista vaalikauden aikana energiasektorilla erityisesti vedyn, akkuteollisuuden ja ydinvoiman osalta.**
- **Puhdasta siirtymää koskevan sääntelyn tulee olla teknologianeutraalia ja huomioida kansalliset erityispiirteet:**
  - Esimerkiksi on tärkeää, että kotimainen puhtaasti ydinvoimalla tuotettu vety saa sääntelyssä fossiilisella tuotettua vetyä paremman aseman. Uusiutuvan vedyn määritelmän osalta puolestaan siirtymäaikoja tulee tarkastella uudelleen, jotta tuotannon skaalaaminen ja laaja-alainen tuotteiden markkinoille saattaminen on mahdollista.
  - Suomen tulisi aktiivisesti tukea biogeenisen hiilidioksidin hyötykäyttöä CCU/S-strategian osalta.
  - Suomen maantieteellinen sijainti Itämeren toisella puolella tulee huomioida päätöksenteossa edistämällä sellaisen rajat ylittävän infrastruktuurin kehittymistä, joka tukee kotimaisten vientituotteiden markkinoille saattamista (esim. European hydrogen backbone –vedyn siirtoverkko).
- **Vahvojen arvoketjujen syntyminen edellyttää sekä poliittista että taloudellista tukea.**
- Suomen tulisi laatia ripeästi konkreettinen ehdotus EU-tasolle uusista tukimuodoista, jotka ovat oikea-aikaisia ja kattavat tarpeeksi laajan osan tuettavaa arvoketjua, esim. hiilivero, CCfD tai verohelpotukset.

Sisäinen / Internal

Suomen avaintavoitteena tulee olla puhtaan teknologian kotimaisten investointien mahdollistaminen

- **P2X Solutions kiittää mahdollisuudesta lausua Suomen avaintavoitteista EU-vaalikaudelle 2024-2029. Aktiivinen EU-vaikuttaminen koko vaalikauden ajan on kriittistä Suomen kilpailukyvyn turvaamiseksi.**
- **Suomella on mahdollisuus toimia mm. vetytalouden, akkuteollisuuden ja ydinvoiman suurmaana ja taata siten kotimainen huoltovarmuus, hiilineutraalius ja taloudellinen hyvinvointi tuleville sukupolville.**
- **Komissio on arvioinut 2040 ilmastostrategiassaan, että vety vastaa 15-20 %:ia EU:n energian tarpeesta vuonna 2050. Investoinnit tulevaisuuteen tehdään nyt ja Suomen on oltava osaltaan vaalikaudella erittäin aktiivinen.**
- Avaintavoitteissa on paljon hyvää, kuten huoltovarmuuden painottaminen, teknologianeutraalius, investointimyönteisyys sekä sääntelyn selkiyttäminen. Tavoitteiden toteutuminen edellyttää kuitenkin mittavia käytännön toimia, jotta ne myös todellisuudessa saavutetaan. **Toivommekin, että aktiivista dialogia energia-alan yritysten, järjestöjen ja tutkimuslaitosten kanssa jatkettaisiin koko vaalikauden ajan EU-vaikuttamistyön tukena.**
- Esimerkiksi vetytalouden osalta EU-sääntelyn viivästyminen on jo heikentänyt Suomen ja EU:n asemaa globaaleilla markkinoilla. Varsin yksityiskohtaisen ja tiukan sääntelyn vuoksi investointien kannattavuudessa on myös haasteita.
- On tärkeää, että EU ottaa huomioon myös sääntelyn vaikutuksen lopputuotteiden hintaan ja sitä kautta tuotteiden kysyntään. Vain markkinoille laajassa mittakaavassa saatavien kilpailukykyisten tuotteiden avulla on mahdollista luoda merkittäviä päästövähennyksiä sekä nostaa omavaraisuusastetta ja huoltovarmuutta.
- **Suomen tulee tehdä tällä vaalikaudella kaikkensa, jotta puhtaan siirtymän investointeja saadaan Suomeen. Mikäli mahdollisuus jätetään nyt käyttämättä, tulee Suomi jäämään kisassa auttamattomasti jälkeen ja arvoketjut muodostuvat muualle. Suomella ei yksinkertaisesti ole varaa jättää tätä mahdollisuutta käyttämättä.**

Sisäinen / Internal

Puhdas siirtymä tulee toteuttaa vastuullisesti ja teknologianeutraalilla tavalla kansalliset erityispiirteet huomioiden

- Tuemme tavoitetta puhtaan siirtymän toteuttamisesta teknologianeutraalilla ja jäsenmaiden erityispiirteet huomioivalla tavalla.
- **Liian tiukka tai yksityiskohtainen sääntely uusilla toimialoilla hidastaa markkinoiden kehittymistä ja ehkäisee uusien innovaatioiden syntymistä.**
  - Esimerkiksi vuonna 2023 julkaistu uusiutuvan vedyn määritelmä on laadittu niin tiukaksi, että se tulee merkittävästi vaikeuttamaan tuotannon skaalausta, mikäli sääntelyn siirtymäajoista pidetään kiinni. Samoin nyt käsittelyssä olevan vähähiilisen vedyn määritelmän lopputulema on Suomelle kriittinen. > EU-vaikuttamisen paikka.
  - EU on keskittynyt hiilidioksidin talteenoton osalta hyvin voimakkaasti hiilidioksidin pitkäaikaista varastointia koskeviin ratkaisuihin (”CCS”), vaikka Suomen biogeeniselle hiilidioksidille olisi arvokasta käyttöä synteettisten polttoaineiden raaka-aineena (”CCU”). Hiilidioksidin hyötykäyttö luo kokonaan uutta teollisuutta ja sen avulla voidaan samalla tasapainottaa maankäyttösektorin päästöjä sekä tukea hiilineutraaliustavoitteen 2035 saavuttamista. > EU-vaikuttamisen paikka.
- Suomen tulisi vaikuttamistyössään aktiivisesti edistää puhtaiden sekä vastuullisten ratkaisuiden käyttöönottoa, sillä suomalaisten tuotteiden kilpailukykytekijöitä ovat nimenomaan puhtaus, vastuullisuus ja korkea laatu. **Vastuullisuustavoitteista joustaminen ei pitkällä tähtäimellä ole suomalaisten yritysten etu.**
- Energia-alan puhtaan siirtymän toteuttamiselle on kriittistä, että EU:n rajat ylittävään energiainfrastruktuuriin, kuten vedyn siirtoverkoston panostetaan aikaisessa vaiheessa. **Suomen maantieteellinen sijainti Itämeren toisella puolella tulee huomioida päätöksenteossa edistämällä sellaisen rajat ylittävän infrastruktuurin kehittymistä, joka tukee kotimaisten vientituotteiden markkinoille saattamista** (esim. European hydrogen backbone –vedyn siirtoverkko).

Sisäinen / Internal

Suomen tulee terävöittää asemaansa puhtaan siirtymän arvoketjussa ja kasvaa uusien avausten kotimaaksi

- **Suomella on lukuisia kilpailukykytekijöitä puhtaan siirtymän hankkeiden houkuttelemiseksi** kuten vahva sähköverkko, eurooppalaisittain halpa sähkön hinta, joka pohjautuu pitkälti uusiutuvan energian laajamittaiseen tuotannon kasvattamiseen, biogeenisen hiilidioksidin saatavuus sekä puhdas vesi. Lisäksi teknologiaosaamisemme on maailman huipputasoa.
- **Suomen tulisi tarttua uusiutuvan energian tarjoamiin mahdollisuuksiin entistä laajemmin ja kasvaa EU:n uusien innovatiivisten energiasektorin avausten kotimaaksi** (esimerkiksi vihreän teräksen tuotanto, hiilidioksidin hyötykäyttö, akkuratkaisut sekä pienet modulaariset ydinreaktorit).
- **Lisäksi Suomen tulee ottaa paikkansa puhtaan siirtymän teknologian ja digitaalisten ratkaisuiden tuotannossa** (pienet modulaariset ydinvoimalat, akkuteknologiat, elektrolyyserit, päästöttömät ajoneuvot, laivamoottorit, hiilentalteenottoteknologian valmistus, jne.)
- **Suomen tulisi entistä aktiivisemmin panostaa energia-alan startup ja kasvuyrityksiin, joilla on globaalia potentiaalia.** Nykyisessä tilanteessa myönteisen Suomi-kuvan vahvistamisen ja optimistisen asenteen ylläpitämisen merkitystä ei voi liiaksi korostaa, jotta yritykset ja osaajat haluavat sijoittua Suomeen.
- **Mitä laajemman osan arvoketjusta Suomi pystyy kattamaan, sitä suurempi vaikutusvalta Suomella on myös tulevasta EU-lainsäädännöstä päätettäessä.**
- **EU-vaikuttamistyöhön täytyy varata riittävästi resursseja nykyisten virkamiesten lisäksi ja yritysten, tutkimuslaitosten sekä järjestöjen asiantuntemusta tulee hyödyntää vaikuttamistyössä laajasti. Reippaasti ja rohkeasti yhdessä tekemällä taataan paras lopputulos koko Suomelle.**

Sisäinen / Internal

Suomen tulee osallistua tukipolitiikkaa ja kasvurahoitusta koskevaan keskusteluun konkreettisilla ehdotuksilla

- On tärkeää, että valtiontukikilpailua saadaan hillittyä sisämarkkinoilla, jotta myös pienet jäsenmaat pystyvät houkuttelemaan investointeja.
- **Suomen tulee kuitenkin samanaikaisesti pystyä tarjoamaan konkreettisia vaihtoehtoja nykyisille tukimuodoille, sillä hankkeiden toteutus edellyttää alkuvaiheessa koko arvoketjun aktiivista tukemista sekä taloudellisesti että poliittisesti.**
- Lisäksi Eurooppa ja Suomi tulevat jäämään jälkeen globaalista kilpailusta, mikäli tukia ei jaettaisi.
- Yritysten näkökulmasta olisi järkevää kehittää uudenlaisia tukimuotoja:
    - jotka ovat teknologianeutraaleja;
    - jotka perustuvat hankkeiden tuottamiin päästövähennyksiin;
    - jotka ovat haettavissa ympärivuoden;
    - jotka eivät perustu yksittäisten hankkeiden väliselle keskinäiselle kilpailulle;
    - jotka ulottuvat samanaikaisesti koko arvoketjuun;
    - jotka eivät edellytä kallista ja aikaa vievää hakuprosessia ja raportointia; ja
    - joiden hakuprosessien lopputulema on yrityksille ennakoitava.
- Tarvitsemme laajoja koko sektoria tukevia tukitoimia, jotka mahdollistavat useiden hankkeiden edistämisen samanaikaisesti, jotta markkina voi tosiasiassa kehittyä.
- Esimerkkinä tuista voisivat olla esimerkiksi **verotukseen** perustuvat merkittävät helpotukset (USA:n IRA) tai **hiilen hinnanerosopimukset** (CCfD). Vaihtoehtona on myös fossiilisten polttoaineiden käyttöön perustuvien ratkaisujen korkeampi verottaminen **hiiliveron** avulla.
- **Suomen tulisi laatia ripeästi konkreettinen ehdotus vaihtoehtoisista tukimuodoista EU-tasolle.**

Sisäinen / Internal

Muutamme maailmaa puhtaammaksi - yhdessä

P2X solutions

Herkko Plit, CEO
+358 50 462 0788
herkko.plit@p2x.fi